Skolinspektionen

Beslut

Alléskolan
Fältgatan 30
621 45 Visby

2010-12-13

Dnr: 43-2010:1398

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Alléskolan i Gotlands kommun

2010-12-13

Örjan Grimlund

Alléskolan

Fältgatan 30

621 45 Visby

Tillsyn i Alléskolan

Grundskola årskurs 2–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Alléskolan och Gotlands kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Måluppfyllelsen läsåret 2009/10 i årskurs 3 är 91 procent i svenska och 89 procent i matematik. För årskurs 5 är måluppfyllelsen samma läsår är 100 procent i svenska, engelska och matematik. Data över kunskapsresultaten för övriga ämnen saknas. På de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2009 är måluppfyllelsen 90-100 procent på de olika delproven i svenska, engelska och matematik. Detta innebär att skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges möjlighet att nå kunskapsmålen.

Det finns en del brister som bör uppmärksammas beträffande det pedagogiska ledarskapet. Rektorns uppföljning av den samlade kunskapsbilden på skolan behöver utvecklas, eftersom de gemensamma diskussionerna och analyserna av kunskapsresultaten på skolnivå inte är tillräckliga. Rektorn behöver också mer systematiskt följa upp och utvärdera lärarnas undervisning.

När det gäller kvalitetsarbetet behöver lärarnas gemensamma diskussioner kring de nationella målen stärkas. Åtgärdsprogrammen och de individuella utvecklingsplanerna måste i högre grad följa grundskoleförordningens krav, och bland annat bli mer målrelaterade. I undervisningen behöver elevernas möjligheter till inflytande över undervisningens utformning stärkas.

Skolinspektionen bedömer att skolan bedriver ett målinriktat värdegrundsarbete. I planen mot kränkande behandling anges tydligt hur det förebyggande arbetet ska bedrivas. Skolinspektionen upplever också under tillsynen att lärandemiljön på skolan är trygg.

Skolinspektionen har i tillsynen av Alléskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- Rektorn har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte i tillräcklig grad ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning (2 kap. första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräcklig grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag, Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att såväl utbildning som bedömning är likvärdig (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag).
- Eleverna ges inte i tillräcklig utsträckning möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Åtgärdsprogrammen följer inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Gotlands kommun har ansvar för att Alléskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Gotlands kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Gotlands kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Sigbritt Gålnander.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Joakim Norberg

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 **Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**

Bilaga 2 **Tillsynsprotokoll och bedömningar för Alléskolan**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gotlands kommun under september 2010 – januari 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Alléskolan den 11 november 2010. Ansvariga för tillsynen har varit utredaren Joakim Norberg och undervisningsrådet Sigbritt Gålnander.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat**, **pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Alléskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Alléskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Alléskolan

Skolan	Antal elever
Grundskoleklass	132

Källa: Skolans uppgifter november 2010

Alléskolan är belägen i de centrala delarna av Visby och startades 1998. Vid Alléskolan bedrivs undervisning för årskurs 2–6 och fritidsverksamhet. Skolan har elva anställda klasslärare, en musiklärare och en specialpedagog (med ansvar även mot förskolorna i rektorsområdet). Vid skolan finns en rektorsexpedition för rektorn vid Alléskolan och för rektorn vid Humlegårdsskolan. Vid expeditionen finns även en administrativ assistent. Rektorn för Alléskolan har också ansvar för förskolan Linden.

.

Tillsynsprotokoll för Alléskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper ☑

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag ☑

Lärarnas bedömning och utvärdering ☑

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering ☑

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande ☑

Tillit till elevens förmåga ☐

Trygghet och studiero ☐

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg) ☐

Undervisningstid och val ☐

Särskilt stöd ☑

Studie- och yrkesvägledning ☐

Avgifter ☐

Rektorns beslutsfattande ☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Statistik från skolan visar att läsåret 2009/10 når 100 procent av eleverna i årskurs 5 målen i svenska, engelska och matematik. Data saknas för övriga ämnen detta läsår. Läsåret 2008/09 var måluppfyllelsen 96 procent i svenska, engelska och matematik, och 100 procent i övriga ämnen.

Statistik från Skolverket visar att för de nationella ämnesproven år 2009 i årskurs 5 (23 deltagande elever) är måluppfyllelsen särskilt hög i engelska och matematik. I flera delprov i dessa ämnen har 100 procent av eleverna nått kravnivåerna. I svenska ligger andelen elever som nått kravnivån på ca 90-95 procent i de olika delproven.

Måluppfyllelsen läsåret 2009/10 för årskurs 3 i svenska är 91 procent och i matematik 89 procent. Det är emellertid en högre andel pojkar än flickor som uppnår kursplanemålen i båda ämnena. 80 procent av flickorna når målen i svenska och matematik. Av pojkarna når 100 procent målen i svenska och 95 procent målen i matematik.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn måste vidta ytterligare åtgärder så att alla elever får tillgång till lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Tjänstgöringsdokument visar att flera av lärarna saknar utbildning i många ämnen de undervisar i. De är klasslärare och undervisar i nästan alla ämnen, samtidigt som deras utbildning är avgränsad till ett fåtal ämnen. Vidare finns det lärare som är utbildade lågstadielärare, men som undervisar i de högre årskurserna. I intervjun med rektor framkommer också att det finns möjlighet att omorganisera lärarbemanningen, så att lärarna i högre grad undervisar i de ämnen de har utbildning för. Skolan har dock inte använt sig av detta organisatoriska utrymme.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna måste följa grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller skriftliga omdömen där kopplingen till de nationella målen är svag. I stället för att beskriva elevernas kunskaper anges relativt ofta mer vaga omdömen om elevernas egenskaper och insatser, som exempelvis *”deltar aktivt”*, *”gör alltid sitt bästa”*, *”intresserad och noggrann”*. Vidare är vissa av de skriftliga omdömena utformade med hjälp av kryss i en kolumn, benämnd som *”Tillfredställande”*. Kryssen kompletteras inte med en mer nyanserad och tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste i högre grad inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag
Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn uppger att han håller sig förtrogen med lärarnas undervisning bland annat genom utvecklingssamtal och lektionsbesök vid olika tillfällen. Rektorn har även inför klasskonferenserna varje termin börjat göra heldagsbesök i klasserna. Dessa besök är dock ett utvecklingsområde, och en ny arbetsform som rektorn håller på att inarbeta.

Det framkommer i lärarintervjun att lärarna önskar att rektorn syns mer i den dagliga pedagogiska verksamheten. Lärarintervjun visar också att rektorns uppföljning och återkoppling till lärarna, i samband med besöken i klasserna, varierar. Vissa lärare är nöjda med graden av återkoppling, medan andra efterlyser mer av uppföljningssamtal där rektorn utvärderar den undervisning han har observerat.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste ta ett större ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Lärarna uppger i lärarintervjun att de utvärderar och följer upp elevernas resultat främst inom ramen för de klasser de undervisar i. Däremot har lärarna svårt att redogöra för huvuddragen i den samlade kunskapsbilden på skolnivå. I dagsläget är gemensamma diskussioner och analyser av kunskapsresultaten på skolnivå inte tillräckliga och behöver utvecklas. Rektorn bekräftar till stora delar lärarnas utsagor.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste i högre grad arbeta för att såväl utbildning som bedömning blir likvärdig.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag
Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Lärarna uppger i lärarintervjun att de alla planerar undervisningen utifrån de nationella målen. Lärarna efterlyser dock mer tid och utrymme för gemensamma diskussioner på skolnivå kring hur de nationella målen ska tolkas och förverkligas. De saknar också gemensamma diskussioner kring hur elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling ska bedömas utifrån målen. Rektorn uppger att de gemensamma måldiskussionerna på skolnivå är ett fortsatt utvecklingsområde.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn måste se till att elevernas inflytande över utbildningen, utifrån stigande ålder och mognad, ökar.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag
Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Det framkommer i elevintervjuer att det varierar i vilken grad som eleverna ges tillfälle att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna. Lärarna och rektorn bekräftar till stor del elevernas utsagor. Det framkommer också i lärarintervjun att det saknas en gemensam diskussion i lärarkollegiet kring vad elevinflytande är och hur det ska förverkligas på skolan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen måste vidareutvecklas så att de uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av följer inte fullt ut kraven i förordningen. Elevens behov av särskilda stödåtgärder framgår inte alltid tydligt. De mål som finns för vad eleven ska uppnå är inte alltid tydligt kopplade till de nationella kunskapsmålen. Vidare framgår det inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas